

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

ved min Pantsætningsbegrænsning vilde hindre fattige unge i at købe Ejendom. Det er en Udtalelse, jeg har hørt før, og som jeg ved, man ynder at bruge for at tilsløre de faktiske Forhold. Det er en Paastand, der kan fremsættes og maaske kan tros, men Erfaringerne gennem Aarene har vist, at netop under gode Konjunkturer er det i langt højere Grad Sælgerne, der faar Fordelen af den frie Pantsætningsret, end Køberne. Jeg skal her henvise til de 5 bedste Aar, som dansk Landbrug har oplevet, saa længe vi kan huske og maaske nogen Sinde, Aarene 1916—21. Da steg Pantegælden i Landbruget med 200 Mill. Kr. aarlig, skønt Forrentningsprocenten var over 10. Tror man ikke, at det vilde have været en betydelig Fordel for de Landmænd, der nu sidder og slaas med den mægtige Gældsbyrde, om man da havde haft en vis Begrænsning af Pantsætningsretten?

Jeg skal imødekomme det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersens Opfordring om at lade optrykke den gældende Lov med de Ændringer, der her vedtages. Naar det ikke skete i 1938, var det, fordi der kun var vedtaget to smaa Ændringer; vi mente ikke, det var nødvendigt at optrykke Loven med disse Par Ændringer. (*A. C. D. Petersen*: Der stod en Bestemmelse om det i Loven!). Det var en Bemyndigelse, men efter nærmere Overvejelse kom vi til det Resultat, at de to smaa Ændringer kunde man nok sammenholde med Loven.

Det ærede Medlem Hr. J. S. Foget erkendte, at der var en vis Begrundelse for at have en Begrænsning i Pantsætningsretten, og han vilde gerne være med til noget saadan, men der skulde være et fast, bestemt Skel, som skulde gælde for alle. Det er jeg ogsaa enig i, der bør være i de fleste Tilfælde, men her, hvor Staten gaar til at konvertere tyngende Gældsbyrde under 110 pCt. med gode Statslaan, mener jeg, der bliver en Fare, hvis man ikke faar Haand i Hanke dermed, for ogsaa en Fordel ved denne Konvertering bliver konverteret ved Ejerskifte. Hovedformaalet med Bestemmelsen er at have Haand i Hanke ved Ejerskifte, saaledes at ikke en Sælger skal misbruge en Udvikling, vi er kommet i, til Skade for dem, der i Fremtiden skal drive de paagældende Ejendomme, og dernæst at undgaa, at uegnede Landmænd kan blive ved at øse Gæld paa i Landbruget Gang paa Gang, selv efter at Staten har været med til at sanere deres Ejendomme. Jeg tror derfor, Bestemmelsen er fuldt forsvarlig, men jeg

indrømmer, at der maa være en Dispensationsbestemmelse, og jeg er ogsaa parat til at gennemføre den paa en saadan Maade, at det er fuldt forsvarligt at anvende den, naar der er Tale om Forbedring af Ejendommene.

Første Næstformand (Vanggaard): Det ærede Medlem Hr. J. S. Foget har Ordet for en kort Bemærkning.

J. S. Foget: Jeg var noget forbavset over, at den højtærede Minister gentager Tal, som det een Gang er paavist var skønmæssige, overhovedet ikke var rigtige. Det har man i den senere Gældsopgørelse kunnet bevise, og jeg synes ikke, at det klæder den højtærede Minister nu for anden Gang at komme med Tal, som det i Forvejen er paavist er urigtige. Den højtærede Minister omtaler aldrig, at Landbruget i den Tid, der er gaaet siden, har faaet en Gældsbyrde paa godt en Milliard, en Gældsbyrde, som i hvert Fald ikke er frivillig paataget, men som er blevet Landbruget paa tvunget gennem de økonomiske Arbejds vilkaar, som man har budt det.

Hvad Pantsætningsretten angaar, siger den højtærede Minister, at der er en vis Fare, hvis man ikke har Haand i Hanke med, hvor Grænsen sættes. Jeg siger jo netop, at vi fra vor Side vil nok være med til det, men vi vil sætte Grænsen saaledes, at ikke een Mand kan være udsat for, at Grænsen sættes ved de 70 og en anden faa Grænsen sat ved 110. Hvis Ministeren vil være med til at sætte Grænsen ved 100 eller saa, mener jeg Loven kan blive langt mere effektiv, end den er i Øjeblikket.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Jeg vil gerne angaaende det ærede Medlem Hr. Fogets Udtalelse om, at mine Tal ikke er rigtige, og at de ikke er dokumenteret noget Sted, sige, at Statistisk Departement har dengang, ligesom det har gjort det tidligere, anført, at det var det nøjeste Skøn, man kunde foretage med Hensyn til Landbrugets Gældsstiftelse. Ikke før i 1936—37, da man foretog en mere effektiv Gældstælling, har man haft et sikkert Skøn over Landbrugets Gæld igennem Aarene. Indtil den Tid er alle Gældstællinger foretaget paa samme Maade, de har aldrig været givet ud for at være helt nøjagtige, men disse Tal har sikkert været lige saa nøjagtige som noget andet Tal, der har været fremme tidligere, og sikkert i Overensstemmelse med de virkelige Forhold. At de nøjagtigt dækker den